

כולל "פורת יוסף"
ע"ש ר' יוסף בן ר' סעדיה חידד ז"ל
רח' זבולון 37 גדרה

עלון מס' 189
"ד אדר התשע"ב
פורים
התשע"ב

"מחודדין בפיר"...

שיהיו דברי תורה

"ויאמר זורבבנא.. גם הנה העץ" (ד, ט)

אמר ר' אלעזר: אף חרבונא רשע באותה עצה היה (מגילה טז)
מתוך הכתוב במגילה- שואל המגיד מדובנא- משמע שחרבונא מאשים את המן
על שהכין עץ לתלות את מרדכי ומדוע סבר ר' אלעזר שחרבונא רשע היה...

נזעקו האנשים ושאלו את העני העיור:
"מדוע תכה אותו הלא הוא הטיב עמך?"
"חלילה", ענה העני, "אין אני משיב רעה
תחת טובה, אלא ברור לי הדבר שהוא
הנער גנב את כספי... שאם לא כן מהיכן ידע
את סכום המטבעות המדויק?"
כן הוא בנמשל.. אומר המגיד מדובנא ר'
יעקב קרנץ זצ"ל:
"הנה העץ.. גבוה חמישים אמה", מהיכן ידע
חרבונא את מידותיו המדויקות של העץ?
אין זאת אלא שרשע היה ובאותה עצה..
כמה צדקו חכמינו באמרותיהם..

משל לעני עיור שפסע בדרך עם נערו
שהנהיגו והנחה אותו. לפתע הרגיש העני
כי צרור כספו ובו עשרים מטבעות נחושת
אבדו.. התחיל העני לבכות ולהתאונן:
"אוי ואבוי לי.. נותרתי ללא פרוטה..."
התלקטו אנשים מסביב בניסיון לעזור
למצוא את רכוש העני.
ראה הנער משרתו את צער אדונו העיור,
נכמרו רחמיו עליו ואמר לו: "הנה מצאתי
לך את כספך ובו עשרים מטבעות".
תפס העני את הנער המשרת והכהו...

"גם אני ונערוטי אצום כן" (ד, טז)

לכאורה- שאל הגר"מ מלבי"ם - היה צריך להיות כתוב 'נצום' בלשון רבים,
שהרי גם אסתר ונערותיה עמדו לצום ומדוע נכתב בלשון יחיד 'אצום'?
אלא, למדים אנו מכאן עד כמה על האדם להזהר בדיבורו, שכן אסתר לא רצתה
להתחייב בשם נערותיה שההן אכן יצומו ומשום כך התחייבה על עצמה ואמרה 'אצום'.
~ אלה הם מועדי ~

ביתו של הגאון רבי יוסף דוב סלובייצק זצ"ל היה פתוח לרווחה לעניים ולאביונים וכל
הפושט יד נותנים לו בעין יפה, ואם בשאר ימות השנה כך, בפורים לא כל שכן.
פעם אחת, בפורים, שלחו לו בני העיר מעות של פורים, כנהוג ומקובל בתפוצות ישראל.
קבלה הרבנית את המעות והניחתן על שולחנו של הרב, ורבי יוסף דוב נוטל מן המעות
ומחלק לאביונים ולכל פושט יד.
למחר, נכנסה הרבנית לבית דינו, ליטול מן המעות לפרנסת היום.
ראתה שהשולחן ריק ואין פרוטה לפרוטה. שואלת היא אותו: "מעות של פורים היכן הן...?
- "ואביונים של פורים"- מחזיר כנגדה רבי יוסף דוב- "היכן הם?"

"ויעש המלך
כדבר במובוכן"

המלך-למלכו של העולם-
עושה ונותן
לפי מה וכלמה שהאדם
לכין את עצמו..
~ רבי אשר לקרלין ~

"דורש טוב לעמו"
הוא רק את
הטוב שב ישראל
(רבי אשר לסבולין)

"לשקול על גנאי המלך"
(ד, ז)

ידועים דברי חז"ל-
אמר הצדיק
ר' אברהם מסלונים-
כי בכל מקום שכתוב
במגילה 'המלך'
הכוונה להקב"ה.
ובמגילה כתוב
"גנאי המלך".
היכן מצויים וגנזים
אוצרותיו של הקב"ה?
'ביהודים' - בכל יהודי
ויהודי טמון אוצר
שאינו למעלה הימנו..
אלה הם מועדי

"וטיב בעיניו
ותשא זוסד לפניו"
העיקר למצוא חן בעיני
ה'...

לא אמרו: מחויב אינש לבשומי בין
חייב אדם מישראל להשתכר בין. אלא:
"לבסומי בפוריא", להתבסס בפורים: חייב אדם לשמוח
ולהתלהב מן הנס של פורים עד דלא ידע וכו'...

כבוד שמעניקים טיפשים

פעם סיפר הגאון רבי יחזקאל אברהמסקי זצ"ל: בשנה אחת בליל פורים בלונדון קראתי בביתי את המגילה עבור הרבנית בשעה אחת בלילה. באותו ערב פורים סבלה הרבנית מכאבי שיניים חזקים כל כך שלא יכלה לשמוע את המגילה בזמן. בשעה אחת בלילה אמרה לי שהוטב לה ובקשה ממני לקרוא את המגילה לפניה.

כשסיימתי לקרוא-שאלתי אותה: "אולי יודעת את מה שחשב מרדכי היהודי כשישב על הסוס והמן הרכיבו ברחוב העיר וקרא לפניו "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו?"
אומר לך: "מרדכי חשב בליבו כי כבוד שמעניקים טיפשים איננו כלל כבוד והלואי ויסתיים במהרה כל ה"כבוד" הזה ויוכל לחזור ללימודו"

“לא בקשה דבר..”

ותהי אסתר נְשֵׂאת זֶן בְּעֵינֵי כָל רוֹאֵיהָ”

(אסתר ב', ט"ו)

פעם אחת שאל בעל ה"בית אהרון" את הרה"ק מאלעסק מדוע חי הוא בעניות ובדחקות ואינו נעזר בקהילה, בחסידיו לקבל מעות למחיתו.
השיב הרה"ק מאלעסק בשם חותנו (הר"ש):
על אסתר המלכה אומר הכתוב: "לא בקשה דבר.. ותהי אסתר נושאת חן" - היינו מפני שלא בקשה דבר מאחרים ולא נזקקה לחסדי הבריות ולכן נשאה חן בעיני כל רואיה..

“כך כָּזֶס... וְצוּמוּ עָלַי וְאֵל תֹּאכְלוּ וְאֵל תִּשְׁתּוּ”

שְׁלֹשֶׁת יָמִים לֵילָה וְיֹם”

יש לדקדק מדוע אמרה אסתר "וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים?" הלא לצום פירושו לא לאכול, ולא לשתות, ולעם מה הכפילות?
התשובה היא, שהצום חל ביום טוב ראשון של פסח, ממילא "אל תאכלו" הכוונה למצות, ו"אל תשתו" הכוונה לארבע הכוסות, בגלל התענית.

~ מתוך ומתוך האור ~

מדוע מעלת פורים יותר מכפור?

“כְּפֹרִים” כְּפֹרִים, יוֹם כְּפֹר מַעֲלָתוֹ כְּמוֹ פֹרִים, כְּרִי שְׁנֵים פֹרִים גָּדוֹל יוֹתֵר שְׂכָן תּוֹלִים אֶת מַעֲלָת כְּפֹר בְּפֹרִים.

ומדוע? שְׂכָן בְּפֹרִים גָּדֹל הַאֲבָהָה וְהַרְעוּת בֵּין צֵם וְיִשְׂרָאֵל בְּסַעֲדָה, בְּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת...

אֲבָהָה זֶה בֵּין בְּנֵי אָדָם מְבִיאָה לְאֲבָתָהּ.

הַשְּׁלָה בְּשֵׁם הַאֲרִיזֵל

“אִין אֶסְתֵּר מְגַדֶּת מוֹלְדָתָהּ וְאֵת עֲבוּדָהּ” (ב: כ.)

עיקר שבח האישה ומדרגתה היא-הצניעות

המהר"ל

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שליט"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

חיוב נשים בקריאת המגילה

למרות שבאופן כללי, נשים פטורות ממצוות עשה שקיומן תלוי בזמן מסוים, מכל מקום חיבו חכמים את הנשים בקריאת המגילה, שהרי אף הן היו באותו הנס. ולפיכך:

א. נשים חייבות בקריאת מגילה בלילה, ולחזור ולשנותה ביום.

ב. זמן קריאת המגילה בלילה, הוא מצאת הכוכבים (שעה 18:00 בקרוב) עד עלות השחר (שעה 4:45 בקרוב). זמן קריאת המגילה ביום, הוא מזריחת השמש (שעה 6:00 בקרוב) עד שקיעתה (שעה 17:45 בקרוב). ואם איחרו מלקרות את המגילה עד קרוב לשקיעה, אם יוכלו לסיימה בתוך 13.5 דקות מהשקיעה יכולים לקרואה בברכותיה.

ג. אין הנשים מחויבות לבא לבית הכנסת לשמוע המגילה ברוב עם (שהרי "כל כבודה בת מלך פנימה"), ובפרט אם יש הפרעות בבית הכנסת וכתוצאה מהם אינן יכולות לשמוע קריאת כל המגילה כראוי, ויכולות לשמוע קריאתה מפי אדם הבקי בקריאתה בביתן.

ד. יש חלק מהאשכנזים שנוהגים שנשים מברכות קודם המגילה "לשמוע מגילה" במקום "על מקרא מגילה". ויש חלק מהאשכנזים שאף בקריאת המגילה לנשים מברכים "על מקרא מגילה", וכן מנהג הספרדים.

ה. אף על פי שכבר יצא האיש ידי חובת קריאת המגילה בקריאה שבבית הכנסת, חוזר וקורא המגילה בביתו להוציא את הנשים ידי חובתן. ומכל מקום, הן תברכנה את כל הברכות, ורק אם אינן יכולות לברך, יברך הוא את כל הברכות.

ו. גם הנשים צריכות להיזהר לשמוע כל מילה ומילה מקריאת המגילה. ולכן אין לדבר בזמן הקריאה. ואם לא שמעו מילה אחת או יותר יקראוה מתוך הספר שלפניהם.
ז. במקום שאין שם איש שיוזע לקרוא את המגילה כהלכה, ויש שם אישה שיוזעת לקרות המגילה, יכולים להתאסף באחד הבתים והאישה תעמוד בצד בצניעות, ותקרא להם המגילה בטעמיה.

“ויספר הבין.. ולכל אוהביו.. ויאמרו לו”

זֹכְבֵי...” (פ' ו' ג')

יש לדקדק מדוע בהתחלה הם נקראים "אוהביו" ולבסוף רק "חכמיו" ולא "אוהביו"?
אלה לאחר שסיפר להם המן על מפלתו שוב, לא היו לו אוהבים, שכן כל אהבתם אליו בעת גדולתו לא היה אלא לפנים (מן השפה ולחוץ) ולהפיק ממנו תועלת אישית...

ולכשירד מגדולתו מגדולתו

נאמר רק "חכמיו" ולא "אוהביו".

בְּפוֹרִים אֵל וְשִׁרְתָּ הַגִּרָה אֶפְיָו כַּחוֹט הַשְּׂעִרִים...

כ'י יחזקאל אֲוִיִּשְׁטַין פ"א